

Οι περί θεολογίας αναφορές του Αγίου Ιωάννου Σιναΐτου (Νεόφυτος Μοναχός Γρηγοριάτης)

/ [Πεμπτούσία](#)

Ο μακαριστός πατήρ Γεώργιος Φλωρόφσκυ, που είναι ο μέγιστος θεολόγος τού (20ου) εικοστού αιώνας μετά Χριστόν, είπε κάποτε τα εξής τρία:

«Πρώτον: Σήμερα δεν έχουμε απλώς κρίση θεολογίας, αλλά πρωτίστως έχουμε κρίση πίστεως.».

«Δεύτερον: Αν δεν ανέβω στο ιερό βήμα να τελέσω την Θεία Λειτουργία, δεν ανεβαίνω στο καθηγητικό βήμα για να διδάξω ή να κηρύξω.».

«Τρίτον: Πνευματικά είμαστε όλοι Έλληνες.».

Τα τρία αυτά αποφθέγματα είναι πατερικώτατα, ορθοδοξώτατα, Ελληνικώτατα. Εκφράζουν εν ολίγοι τα αδιέξοδα, πνευματικά και θεολογικά, στα οποία περιήλθε όλος ο σύγχρονος κόσμος, αλλά δίδουν και τη λύση των αδιεξόδων αυτών: Η

Ορθόδοξη Θεία Λειτουργία και η Ελληνορθόδοξη Παράδοση, Ζωή, Πολιτισμός, Θεολογία και Πνευματικότητα.

Στα ίχνη, λοιπόν, των αγίων Πατέρων, παλαιών και νέων, όπως είναι οι σύγχρονοί μας ορθόδοξοι θεολόγοι πατήρ Γεώργιος Φλωρόφσκυ, πατήρ Ιουστίνος Πόποβιτς, πατήρ Δημήτριος Στανιλοάε, Μητροπολίτης Ναυπάκτου πατήρ Ιερόθεος Βλάχος, πατήρ Ιωάννης Ρωμανίδης, πατήρ Γεώργιος Μεταλληνός, πατήρ Θεόδωρος Ζήσης, πατήρ Γεώργιος Καψάνης, Κωνσταντίνος Μουρατίδης, Γεώργιος Μαντζαρίδης και Παναγιώτης Νέλλας, ας βαδίσουμε και εμείς ταπεινά, υπάκουα, με πνεύμα μαθητείας, αφανείας, αδοξίας, αφιλαργυρίας, αφιλοδοξίας και αφιληδονίας.

Θα θέλαμε στην παρούσα αναφορά να φανερώσουμε, δείξουμε εκείνα τα χωρία από το βιβλίο του Αγίου Ιωάννου Σιναΐτου, η Κλίμακα, τα οποία αναφέρονται στην υπόθεση «θεολογία». Διότι ανα δεν επιστρέψουμε δημιουργικά, όχι στατικά και μουμιοποιημένα, στην Ορθόδοξη Θεολογία των αγίων Πατέρων της Εκκλησίας, δεν πρόκειται να εξέλθουμε νικητές στον αγώνα μας κατά του διαβόλου και των οργάνων του. Ο διάβολος πάντοτε, ιδιαιτέρως όμως σήμερα, πολεμάει την Ορθόδοξη Εκκλησία και το ανθρώπινο γένος και με αιρετικές θέσεις θεολογικές, διαστρεβλώνοντας ακόμη και τα πατερικά κείμενα. Το αποτέλεσμα είναι ότι κατοχυρώνονται η λήθη, η άγνοια και η ραθυμία μας, η φιλοδοξία, η φιλαργυρία και η φιληδονία μας με πατερικά κείμενα!

Ας δούμε, λοιπόν, τι λέγει περί θεολογίας ο Άγιος Ιωάννης Σιναΐτης, τον οποίον παρακαλούμε ταπεινώς να μας φωτίζει πάντοτε να ορθοτομούμε τον λόγο της αληθείας:

α. «Δεν θα κατηγορηθούμε, αγαπητοί μου, δεν θα κατηγορηθούμε την ώρα του θανάτου μας, διότι δεν εθαυματοργήσαμε ή διότι δεν εθεολογήσαμε ή διότι δεν εγίναμε θεωρητικοί. Οπωσδήποτε όμως θα δώσουμε λόγο στον Θεό, διότι δεν επενθήσαμε συνεχώς.» (Αγίου Ιωάννου του Σιναΐτου, Κλίμαξ, εκδ. Ιεράς Μονής Παρακλήτου, Ωρωπός Αττικής 1978, Λόγος Ζ', περί χαροποιού πένθους, σελ. 155 - 156).

Σχόλιο: Επομένως, απαραίτητη προϋπόθεση για να θεολογεί κάποιος Ορθοδόξως και Ανατολικά, είναι το χαροποιόν πένθος, χωρίς το οποίο, πρόσωπον Θεού δεν πρόκειται να δούμε. Άλλωστε η κάθαρση των παθών, ο φωτισμός και η θεία έλλαμψη, που είναι τα τρία στάδια της θεώσεως, δε γίνονται κατορθωτά, χωρίς το χαροποιόν πένθος.

β. «Ο βυθός των δογμάτων είναι βαθύς και ο νους του ησυχαστού πηδά και βυθίζεται σ' αυτά, όχι χωρίς κίνδυνο. Είναι επικίνδυνο να κολυμπά κανείς με τα ρούχα του· ομοίως και το να εγγίζει την θεολογία, ενώ έχει πάθη..». (Αγίου Ιωάννου Σιναΐτου, Κλίμαξ, ένθα ανωτέρω, Λόγος ΚΖ', περί ησυχίας, σελ. 336).

Σχόλιο: Ο φιλόσοφος και θεολόγος κύριος Χρήστος Γιανναράς «εκολύπησε με τα ρούχα του στα βαθειά νερά και πνίγηκε», διότι χωρίς να έχει απαλλαγεί από τα πάθη, ετόλμησε να βυθισθεί, μέσα στο βυθό των δογμάτων με εγωιστική έπαρση, διανοουμενίστικη νοησιарχία, ορθολογισμό και ακαδημαϊκή επιστημοσύνη. Ας προσέξουμε και εμείς λοιπόν, να μην πάθουμε τα ίδια.

γ. «Η αύξησις του φόβου είναι αρχή της αγάπης. Και το τέλος της αγνείας είναι προϋπόθεσις της θεολογίας. Εκείνος που ένωσε τελείως τις αισθήσεις του με τον Θεό, μυσταγωγείται στη θεολογία από τον ίδιο τον Θεό. Εάν όμως, οι αισθήσεις δεν έχουν ενωθεί με τον Θεόν, είναι δύσκολο και επικίνδυνο να θεολογεί κανείς.

Ο ενυπόστατος Λόγος του Θεού Πατρός σε εκείνον που θα κατοικήσει, θα χαρίσει τελεία αγνότητα και καθαρότητα νεκρώνοντας τον θάνατο(δηλαδή τα πάθη που νεκρώνουν την ψυχή). Μετά από την νέκρωση αυτή, ο μαθητής του Χριστού φωτίζεται και γίνεται γνώστης της θεολογίας. Ο αγνός γνωρίζει τον Αγνόν, εφ' όσον «ο Λόγος Κυρίου, δηλαδή ο Υιός του Κυρίου και Θεού, αγνός εστί διαμένων

εις αιώνα αιώνος.» (Πρβλ. Ψαλμοί ια΄ 7, ιη΄ 10). Και όποιος δεν εγνώρισε κατ' αυτόν τον τρόπον τον Θεό, ομιλεί περί Θεού «στατιστικώς». (Αγίου Ιωάννου Σιναΐτου, Κλίμαξ, ένθα ανωτέρω, Λόγος Λ΄, περί αγάπης, ελπίδος και πίστεως, σελ. 376 - 377).

δ. «Υπάρχουν μερικοί ακάθαρτοι δαίμονες, που μόλις αρχίσει κάποιος την μελέτη τής Αγίας Γραφής, του αποκαλύπτουν την ερμηνεία της. Τούτο ιδιαίτερα αγαπούν να το κάνουν σε καρδιές κενοδόξων ανθρώπων και μάλιστα μορφωμένων ανθρώπων με την κατά κόσμον παιδεία. Και αποσκοπούν να τους ρίξουν σε αιρέσεις και βλάσφημες ιδέες απατώντας τους σιγά-σιγά. Θα αντιληφθούμε καλώς τη δαιμονική αυτή θεολογία ή καλύτερα βαττολογία (φλυαρία) από την ταραχή και ακατάστατη και άτακτη ευχαρίστηση που δημιουργείται στην ψυχή την ώρα της εξηγήσεως». (Αγίου Ιωάννου Σιναΐτου, Κλίμαξ, ένθα ανωτέρω, Λόγος ΚΣΤ΄, περί διακρίσεως - Β΄, σελ. 316).

Σχόλιο: Το απόσπασμα αυτό ταιριάζει στους προτεστάντες, στους καθολικούς και ιδίως στους πεντηκοστιανούς. Διότι ορισμένες αντιλήψεις που διατυπώνουν είναι ορθές, όχι όλες (στην πλειοψηφία τους οι αντιλήψεις τους είναι αιρετικές. Αναμειγνύουν την αίρεση με την αλήθεια για να ξεγελάσουν τους ανθρώπους, ιδίως τους χριστιανούς), όμως τί συμβαίνει; Υπερήφανοι κατά καρδίαν, επειδή κατάφεραν να δώσουν μία σωστή ερμηνεία, λόγω κοσμικής, ακόμη και

ακαδημαϊκής επιστημονικής θεολογικής παιδείας, πιστεύουν ότι είναι μεγάλοι πατέρες και θεολόγοι της Εκκλησίας. Η θεολογία τους όμως, όπως λέγει ο Άγιος Ιωάννης ο Σιναΐτης, είναι δαιμονική και προκαλεί ταραχή και αταξία. Πιστεύουμε ότι προκαλεί τους αναγνώστες και ακροατές αυτής της θεολογίας να γίνουν άθεοι, ειδωλολάτρες, αιρετικοί. Τέτοια δεν είναι η θεολογία που διδάσκεται σχεδόν σε όλες τις Θεολογικές Σχολές Πανεπιστημιακού επιπέδου σε όλο τον κόσμο, ορθόδοξο και μη ορθόδοξο;

Το συμπέρασμα αυτού του σύντομου άρθρου περί θεολογίας είναι ότι: «Πραγματική, λοιπόν, θεολογία είναι η αυτοαποκάλυψις του Θεού, η οποία αυτοαποκάλυψις είναι και αποκάλυψις της κοινωνίας και της ενότητας εν πληρότητι, που έχουν τα πρόσωπα ταύτα.

Όταν λέμε για κάποιον άνθρωπο ότι είναι θεολόγος, θα πρέπει εν τω θεολόγω να αυτοαποκαλύπτει ο Θεός τον εαυτό Του ή ο θεολόγος να αποκαλύπτει τον Θεόν, έσωθεν βγάζοντες κάτι που του το δίνει ο ίδιος ο Θεός....

... Ο ίδιος ο προσευχόμενος, όπως η προσευχή του, είναι θεολόγος (Πρβλ. Νείλου ασκητού, περί προσευχής αρ. 61, φιλοκαλία, τόμος Α', σελ. 182). Και αυτή η λατρεία μας τί άλλο δείχνει παρά τον Θεόν, ένα όντα μαζί με όλα Του το ποίμνιο, το οποίο δεν καταργεί την ενότητά του, αν και το ποίμνιο αυτό ολόκληρο ενσωματώνεται μέσα εις Εκείνον.

Επομένως, η Θεολογία είναι μία βίωσις του Θεού, είναι μία χώρησις μέσα μας, μία εσωτερική γνώσις των σπλάχνων μου, του πνεύματός μου, γνώσις της Τριαδικής Μονάδος, την οποίαν μαρτυρώ... (Αρχιμ. Αιμιλιανού, Καθηγουμένου της Ιεράς Μονής Σίμωνος Πέτρας Αγίου Όρους, Κατηχήσεις και Λόγοι αρ. 2, Ζωή εν Πνεύματι, Λόγος περί Θεολογίας και βιώματος, εκδ. Ορμύλια 1998, σελ. 305 - 306, 310).

«Ει θεολόγος ει, αληθώς προσεύξη· ει αληθώς προσεύξη, θεολόγος ει». (Εάν είσαι θεολόγος, να προσεύχεσαι αληθινά· εάν αληθινά προσεύχεσαι, είσαι θεολόγος) Άγιος Νείλος ασκητής, περί προσευχής.